

УДК 631.531.2:635

УЩІЛЬНЕНІ ПОСІВИ ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР (КАРТОПЛЯ РАННЯ)

Заверталюк В.Ф., канд. с.-г. н., доцент,
Богданов В.О., канд. с.-г. н.,
Заверталюк О.В., канд. с.-г. н.,
Дніпропетровська дослідна станція ІОБ НААН

Ущільнення посівів сільськогосподарських культур є одним із дієвих способів більш ефективного використання посівних площ, добрив, вологи і сонячної енергії.

Відомий спосіб вирощування картоплі ранньої включає висадку бульб за схемою 70 x 20 см. Недоліком даного способу є те, що на ранніх стадіях розвитку рослини картоплі не повністю використовують площу міжрядь, що зменшує ефективність використання зрошуваних ділянок.

Науково-дослідну роботу виконували у Дніпропетровській дослідній станції ІОБ НААН протягом 2016–2018 рр., використовуючи сучасні методичні рекомендації з проведення досліджень в овочівництві. Мета роботи полягала у визначенні ефективних способів вирощування овочевих культур (картопля рання) за умови їх ущільнення.

В умовах Північного Степу України розроблено прийоми збільшення виходу продукції з одиниці площі за рахунок додаткового врожаю рослин ущільнювачів при вирощуванні картоплі ранньої в умовах ущільнення.

Розроблена корисна модель відноситься до галузі сільського господарства, зокрема до технології вирощування картоплі ранньої, яка може бути використана у картоплярстві та направлена на більш ефективне використання зрошуваних земель з одержанням додаткової ранньої продукції овочевих рослин ущільнювачів.

В основу корисної моделі поставлено завдання розробки прийомів більш ефективного використання зрошуваних земель при вирощуванні картоплі ранньої в умовах ущільнення посіву за рахунок додаткового врожаю і реалізації ранньої овочевої продукції рослин ущільнювачів у порівнянні з прийнятим способом (без ущільнення).

Суть запропонованого способу. Вивчали різні ущільнювачі при вирощуванні картоплі за ущільнення посіву: картопля + цибуля шалот на зелене перо, картопля + горох овочевий, картопля + салат. За результатами досліджень визначено кращий ущільнювач – цибуля шалот. При вирощуванні картоплі ранньої в умовах ущільнення посіву повинні витримуватись певні умови: в міжряддях основної культури (картоплі ранньої) розміщують рослину ущільнювач – цибулю шалот на зелене перо з густотою 80–85 тис. шт./га.

Спосіб здійснюють наступним чином: технологія вирощування картоплі ранньої загальноприйнята для Північного Степу України. Різниця полягає в тому, що

посадки основної культури (картопля рання) ущільнюють рослинами ущільнювачами.

Картоплю висаджують у першій–другій декаді квітня з густотою 54–55 тис. шт./га.

Ущільнюючу рослину (цибуля шалот на зелене перо) висаджують в міжряддя картоплі відразу після її посадки на глибину 4–5 см за схемою 40 x 8–10 см (80–85 тис. шт./га). За слідом коліс трактора ущільнення не проводиться.

Догляд за посівами полягає у підживленнях, вегетаційних поливах та захисті рослин від шкідників і хвороб препаратами внесеними до діючого «Переліку пестицидів і агрохімікатів дозволених до використання в Україні».

Збирають цибулю шалот на перо при довжині листків 28–30 см не допускаючи їх огрубіння разом з цибулинами. Своєчасний збір врожаю рослин ущільнювачів дозволяє отримати повноцінний врожай картоплі ранньої та раніше звільнити ділянку для повторного вирощування інших овочевих рослин.

Сумарний врожай та економічну ефективність вирощування картоплі в умовах ущільнення визначали після завершення збирання врожаю основної культури.

Середня урожайність картоплі без ущільнення за роки досліджень складала 35,4 т/га. За ущільнення посіву одержано 31,9 т/га бульб картоплі ранньої та додатково 10,2 т/га цибулі шалот на зелене перо. Сумарний врожай основної культури та рослини ущільнювача підвищується на 6,7 т/га.

Чистий прибуток при вирощуванні картоплі ранньої в ущільнених посівах становив 112,7 тис. грн/га, без ущільнення – 66,3 тис. грн/га. Рентабельність склала відповідно 172,1% та 143,2%

Одержані дані підтверджують можливість вирощування картоплі ранньої в умовах ущільнення цибулею шалот на зелене перо з густотою 80–85 тис. шт./га в Північному Степу України.

Запропонований спосіб вирощування захищений патентом на корисну модель №136081 «Спосіб вирощування картоплі ранньої за ущільнення посіву». Застосування даного способу вирощування дозволяє збільшити сумарний врожай картоплі ранньої та цибулі шалот на 18,9%, чистий прибуток на 46,4 тис. грн/га, рентабельність на 28,9%.